

Earradh cumhadh um Chruachain

[O'Conor Don, 281a]

Fergal Óg Mac an Bhaird cecinit

[Deibhidhe, Dán Díreach]

- 1 Earradh cumhadh um Crúachain
Róimh ghnáth slechta sáor Thuathail
do ghabh sí culadh chumhadh
pudhar í fá urdhúbhadh.
- 2 Cruth ar égcruith ré hathaidh
tug senben Chuinn Chédchathaigh
nimh chuisne ag cengal a tonn
erradh tuirsi 'na tiomcholl.
- 3 Tug ar egcossg [.i. cruth] ndubh ndoirche
a sgíamh náoidhe nemhfhoirfe
lór do thuar deorcroidhe dhi
snúagh na heólcuire [.i. doilghes] uirthi.
- 4 Earradh tirim uma taobh [281b]
ní léigid frrosa fhliuchbráon
beirt sgaithfhliuch um Cruachain Chuinn
tре búachoil caithreac Crobhuing.
- 5 An beirt tuirssi a-ta um Cruachain
's um Bhoinn 's um ráith ríogh Thuathail
mó do maирг deabaidh na ndúl
a ndeghaidh Thaidhg do ternúdh.
- 6 Ní coimling nach cúis fpudhair
a-ta тре Tadg thúasumhain
cáor teinntighe ag drud 'na ndeóigh
deirgtheine аг f[h]ud an aieoir.
- 7 Lór do comhbúaidhredh chóig fonn
cogad na renn 's na réltonn
's glór cheithre searbhgháoth re seal
тре deglaoch Eithne d'oighidh.
- 8 Na hairdreannaigh anba an lén
ag caithemh a n-arm n-aithghér
tug lerg a haighthe d'adhaint
derg da n-aithle an f[h]irmameint.
- 9 A bfuli túasamhain do т्रoid
tuç glas аг bhliocht bhán mbuanuid
's tug ar an ioth fa fonn Buill
's tug crioth ar an ccethairdhúil.^r
- 10 Tadg mac Í Ruairc na renn tte
ní hé féin dhuinn is doilghe
do-chuaidh an ana fa úir
тре sdúaigh nDala do dhíobhúdh.
- 11 Na fola úaisle an ana
a lán ó ló téramha
díobh sin a ccomhraidh í Chuinn
do-bheir donnghoil um dérnainn.
- 12 A-táid a bfert fleisge bróin^r

- fuil Neill Conuill clann Chárthaigh
 's fuil Táil fa cclethlúptur coill
 's creachBhúrcaigh chláir Críomhthoinn.
 13 Saxa[i]n Frangcaigh mur fúair me
Gregaigh Easbainnigh ime
 fuil gac impire ón tir thall
 fa gribh finntighe Fréumhann.
 14 Meisde Tadg úaisle a fhola
 do loigh nert sul sochaidhe
 ar mháigre lúith linne Breagh
 do-rinne an tnúth a thoirnedh.
 15 Ó Ruairc 's na freumha da bfuil
 tre ingilt súl sil cCobhthaigh
 gerrsáoghlach a-táid ré treall
 a bfód sennfháobhrach Sáoileann.
 16 Toice mhíledh mhoighe Fert
 meisde a techt uile a n-áoinfhecht
 a cclár te tre shilleadh súl
 do lingedh é tre iomthnúth.
 17 Leitheid Taidg tamhan ós coill
 mac Deitchine Cú Chulainn
 do luigh iomthnú[i]th amhlaidh sin [282a]
 ar foghlaidh fhionnbbruich Uisnigh.
 18 Cú Chulainn na ccraoiseac nocth
 glún Cathfaidh dob é a adhart
 do gradhaigh an dráoi a dhalta
 tar thánaidh cráoi Chíannachta.
 19 Gaisgedh láoich an lá do (gheall) gh[e]abh
 do geall Cathfaidh cnuic Lighen
 clú síordhuidhe sáoghal gerr
 d'áondhamh ríoghmhuighe Ráoilenn.
 20 "Ní beg liom bliadhain fa bhúaидh
 da raibh mo bhladh da bhiothlúadh"
 do raidh crechtChú cnuic Mhaine
 lér thuit echchrú Iúgaine.
 21 Ar áoi an tsháoghail ghe[i]rr lér ghabh
 bíaidh go bráth búan an connradh
 a chédchlú choídhche ar coimhne
 echtChú Boirche bennguirme.
 22 O sin ag láochraídh Line
 ní mairfedh mac Deitchine
 Cú na hEmhna on rogha rug
 ní ragha a nderna ar dermad.
 23 Dar let(h) as í an úair roimhe
 do gabh codhnach Calroidhe
 sgíath is colg idir crú Cuinn
 go Tadg a-tú da tarruing.
 24 Búan a ainm aithgerr a ré
 Tadg Uisnigh nár fhosd duibhre
 úa na ríogh ó chathroigh Cuinn

- 25 'na athChoin far-íor againn.
Tús a áoisi ar mhac Máire
rug an bás breath nemhbaidhe
ní tarraídh sochar slúaigh Bhregh
gé fúair docur da ndíden.
- 26 Gion gur hanadh (fiadh) feinidh Fáil
ré háoibhnes na fiach d'faghai
mó \underline{r} gcamháoir ag rochtain renn
do fhurtaidh anáoib Eirenn.
- 27 Tadg Ó Ruairc mu \underline{r} budh díor dhó
fuair da n-áodhairecht annró
dlighid(h) tuatha Temra Bregh
is Berbha is Crúacha a cháoinedh.
- 28 Dlighidh Banbha ben Logha
do cumhaidh a cosnamha
beith di fa trumtuirssi treall
sí ó ghormchuisne a ngéibhenn.
- 29 Beith fa b $\underline{r}on$ do dhíth duille
ó gháioith adhfhuair errchuidhe
dlighidh donncoill Banba Bregh
lomcroinn abhla gan earradh.
- 30 Dlighidh lucht taisdil na dtúath
ó chethaibh soighnén serbhlúath
bheith tuirseac ag triall do thigh
grían fa Uisneac 'na háoidhidh.
- 31 Dlighid fer lí \underline{n} bheith fa b $\underline{r}ón$ [282b]
's an Breifne íar dTadg do thesdógh
suil re héignedhuibh ni fhuil
fan mBuill ngéigleabhair ngríanaigh.
- 32 D'esbaidh crúach ar cionn tsamhna
dleghar ar fedh fhionn Bhanbha
do bhailtibh b $\underline{r}ughadh$ baigh cháoi
gair chumhadh in gach conndáoi.
- 33 O nimh chuisne críche Bregh
dlighidh lucht téghuir tighedh
Ruarcoig[h] do cháoi ó croide
tre fuachtghoimh cráoi Conaire.
- 34 Reic a n-órarm a n-aigidh
cóir d'ógbhoidh an fhíanghaisgidh
sa críайдh da-chúaidh an fhala
fa úaigh i Briain Bhoraimhe.
- 35 Da ttighibh ag tocht folamh
d'éis chóig cc $\underline{r}ioch$ do chuartugadh
cóir do dháimh fhercráoi na nArt
dáil a ndérchaoi tre dhúthracht.
- 36 Rúarcaigh Róimh einigh fhoid Bhregh
cía he an deóraidh nach dlighfedh
osna ard do d $\underline{r}uim$ dochuir
fa Thadg ó Chuinn Ceadchathaigh.
- 37 Dligid ollamain f[h]oid Fhloinn

- tre a ndubairt Dallán Forguill
 féighe uachtair brogha Bregh
 Rúarcaigh Chabha do cháoinedh.
 38 Breth a nDruim Chet céim socair
 romhainn leis na Rúarc(h)achaibh
 don chúainfhine ní tug tár
 rug an druaighfhile Dallán.
 39 Do derbadh a ndubradh linn
 ón áonach-sin fher nÉirind
 do-chóidh le Breithnechaibh Bregh
 thar fhóir ngeirclethaigh nGaoideal.
 40 San Breithne na mbleidheadh mbán
 ón uair-sin do an Dallán
 dó íar soighe[idh] sluaig Conga
 go bfúair oighidh etorra.
 41 Fágbais Dallán diá do ghart
 an maith ré n-eg a n-ughacht
 ní hoigreacht nach túar toile
 ag slúagh coirnbhliocht Calraighe.
 42 Go héic mic Bríain búan an crádh
 tiomna dheimirionnach Dhalláin
 gan imreasuin do bhí ar bun
 fa fhinnshlesuibh cráoi Cruachan.
 43 Ni fhuil iar n-éig áoibhle Breagh
 cuimhne ar ughacht an fhiledh
 mana leóin cuairt go hIbh Cuinn
 a ndeóigh Í Ruairc o Fréumhuinn.
 44 'Na énar níor imdigh sin
 úaisle is oineach fhoidh Fhionntuin
 rug ó chlar Fhélim fa fhert [283a]
 da crádh d'Éirinn a imthecht.
 45 Ni fhuil duine íar dTadg Taillten
 na coill na uir f[h]ochantiugh
 fa íath Fáil na bfiodh sgoitgeal
 na sriobh ag dál dherlaictedh.
 46 Mana tuirrsi úair oilé
 síansa na sión n-errchoidhe
 búaidhredh súain sluaghláoch Suca
 fuaim na ngruamgháoth ngémhrota.
 47 Na heón ag caoine a gcoda
 ceól trúagh le crich Chermoda
 seilg ag ealtadhuibh ní fhuil
 fa leirg ealtanaigh áolmhoigh.
 48 Coimes athtuirrsi ag Bóin bhuiig
 re Múaigh re Buill re Búannaid
 lór lé cách mur ceól cumhadh
 fáth a ndeór do dhlúthughadh.
 49 Do bhí an ana a n-aimsir Thaidg
 ag túar uilc da gach enaird
 ar na tairrthibh trúagh a nimh

- as dúal aithfir a oighidh.
- 50 Mór dob f[h]err d'inis Bhanbha
fuireach ag maith mhesarrda
gach toradh do thocht ré a linn
fa robhadh re n-olc d'Eirinn.
- 51 Do bhadur coillte croma
is éignedha is iothlanna
's guirt bharrbuidhe cenn a gcenn
ag tarrnguire uilc Eirionn.
- 52 Med [a] ainme 's a óige
tug ádhnaadh na hurchóide
a rath do thocht 'na thuile
ach dob olc d'ó Iúgaine.
- 53 Túar omhuin iomthnuth cinidh
gach énrath ar éinslighidh
d'fás uile dob egail linn
do dreagan fola Féidhlim.
- 54 Lór do shenmóir d'íath Earca
fer th'óige agus th'óigreachta
taobh re hádhbhaidh ndorcha nduibh
fa dhamhraidh tolcha Túathuil.
- 55 A Thaidg meic Bríain fár bṛis dair
meic Bríain meic Eóghain échtaigh
fuacht trúaidh a ttighibh na sgol
na filidh uaibh gan erradh. Earradh...